

10.ÜNİTE

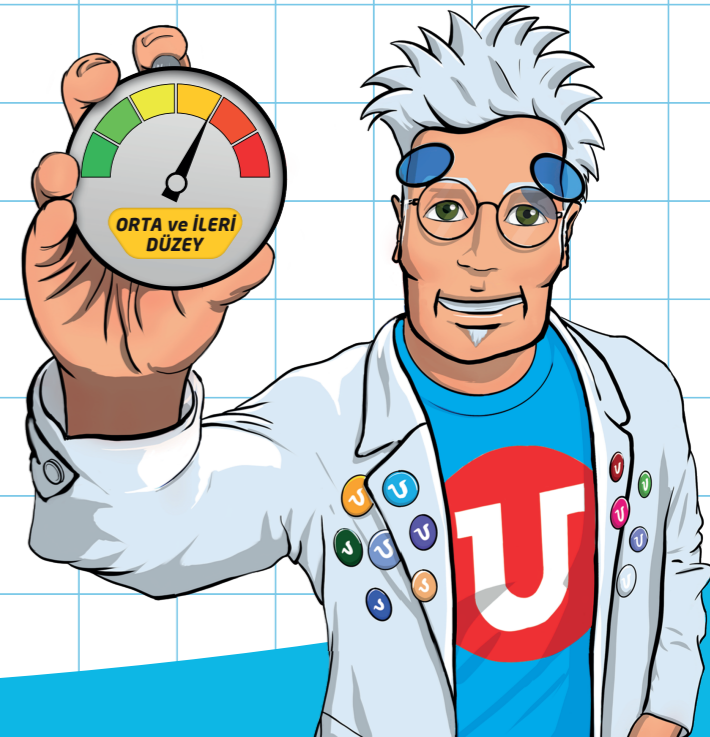

TYT Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

Yansımada, Düz Ayna

TAMER YALÇIN

YANSIMA-DÜZ AYNA

IŞIĞIN YANSIMASI

DÜZLEM AYNADA GÖRÜNTÜ

DÜZLEM AYNADA GÖRÜŞ ALANI

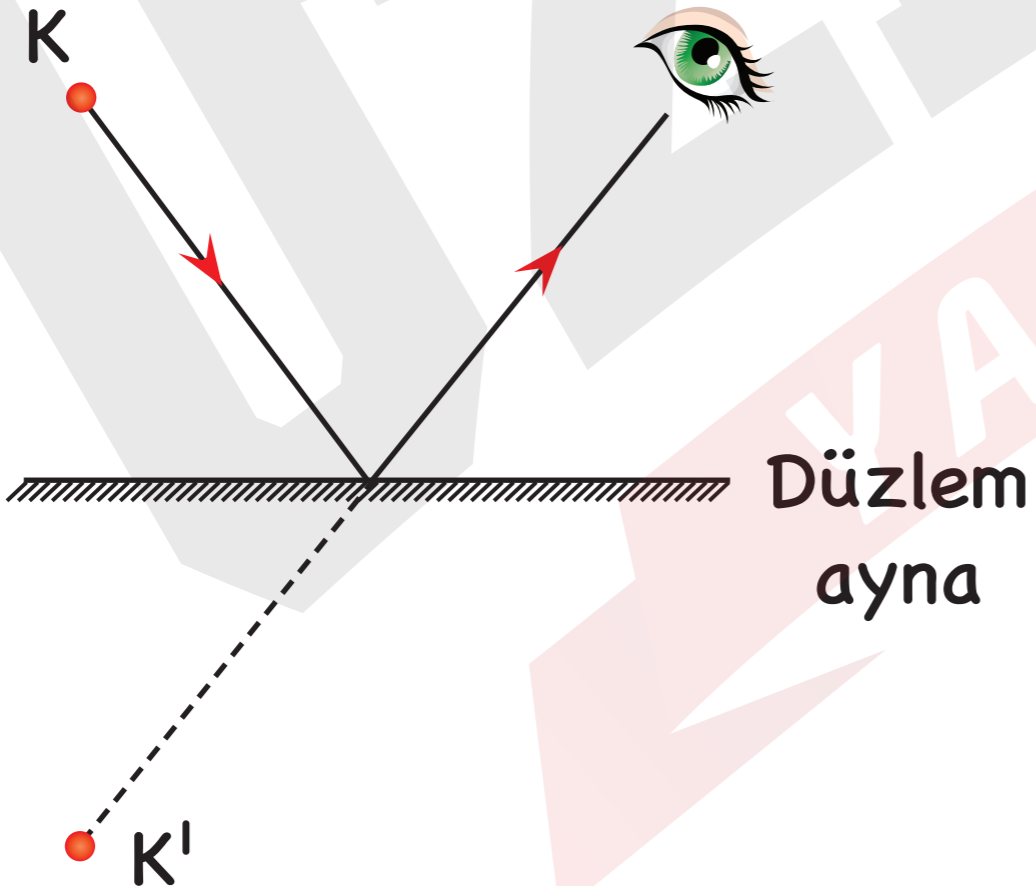
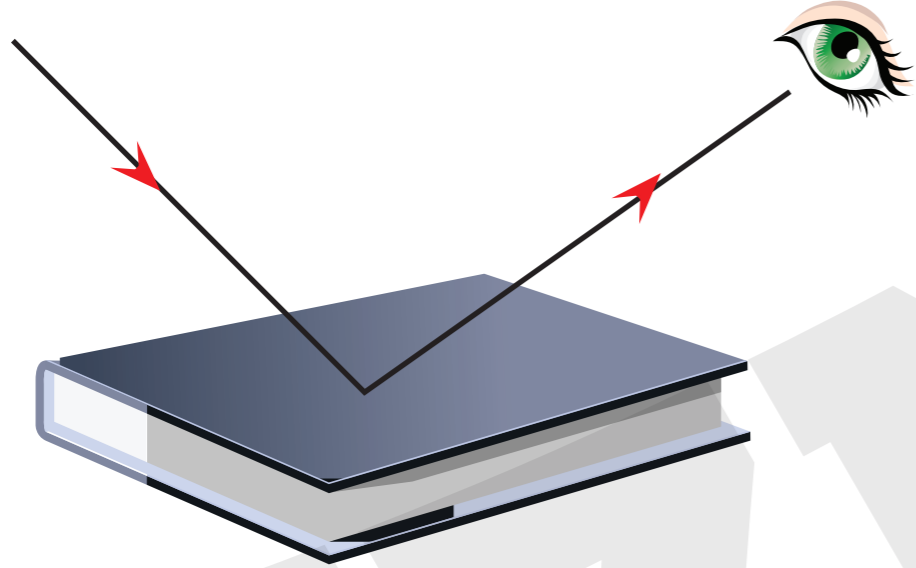
Yansima-Düzlem Aynada Görüntü

Tyt'de son üç yılda bir, son onbeş yılda beş soru geldi.

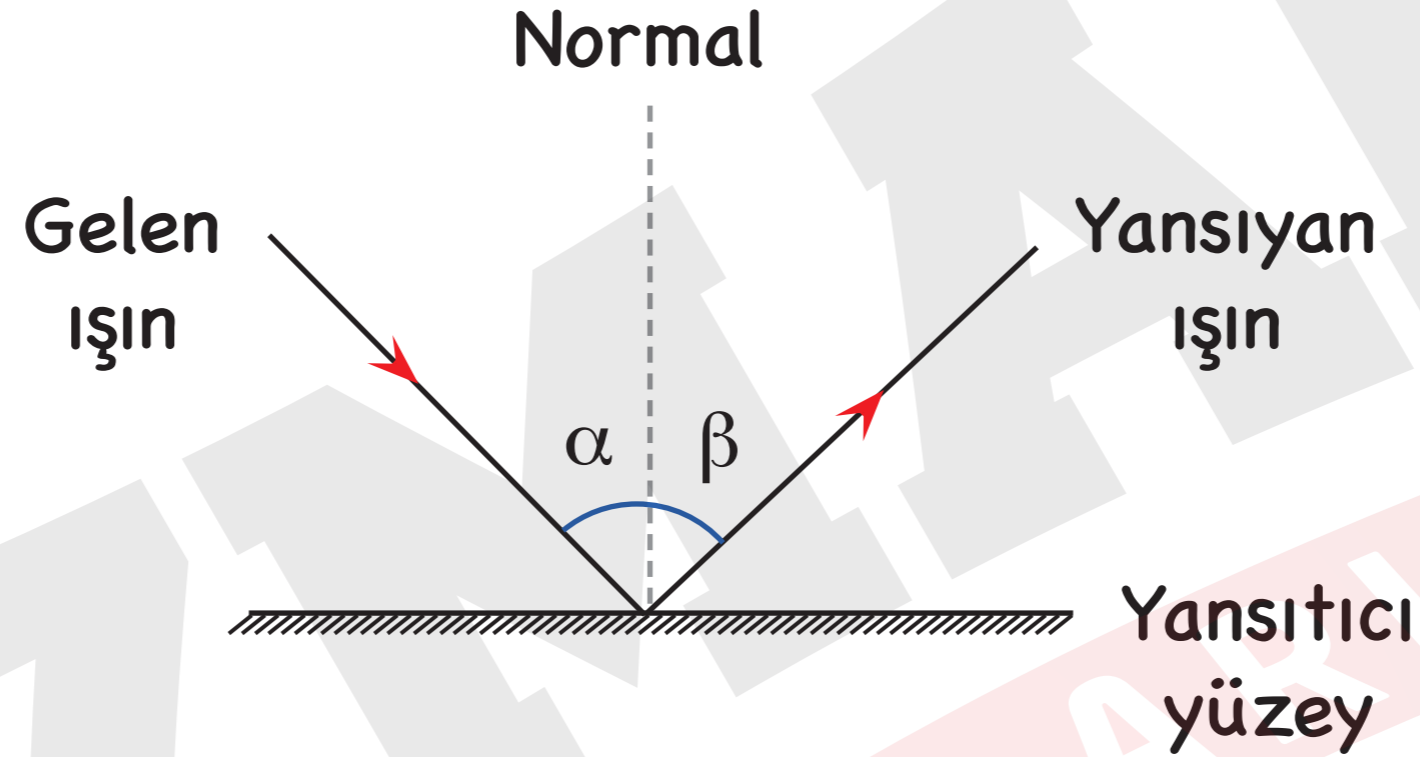

Işığın yansımaları sayesinde

- cisimler görülebilir.
- aynalarda görüntü oluşur.

Işığın Yansımaları

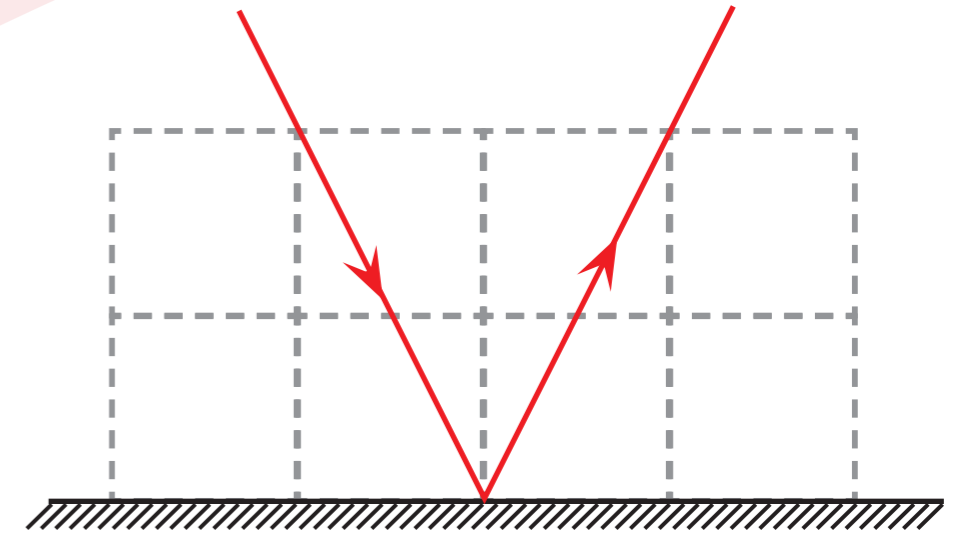
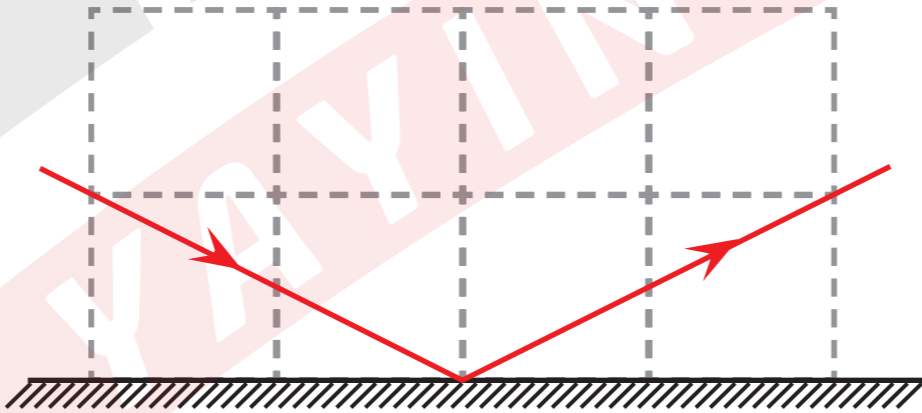
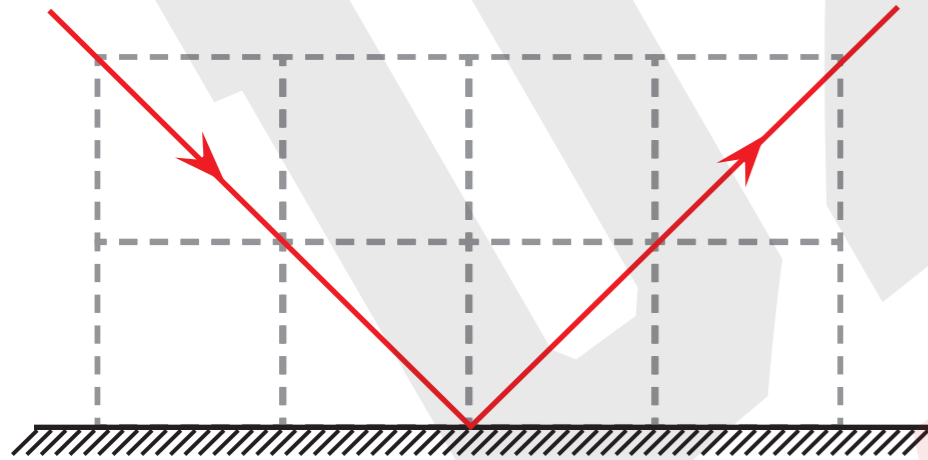
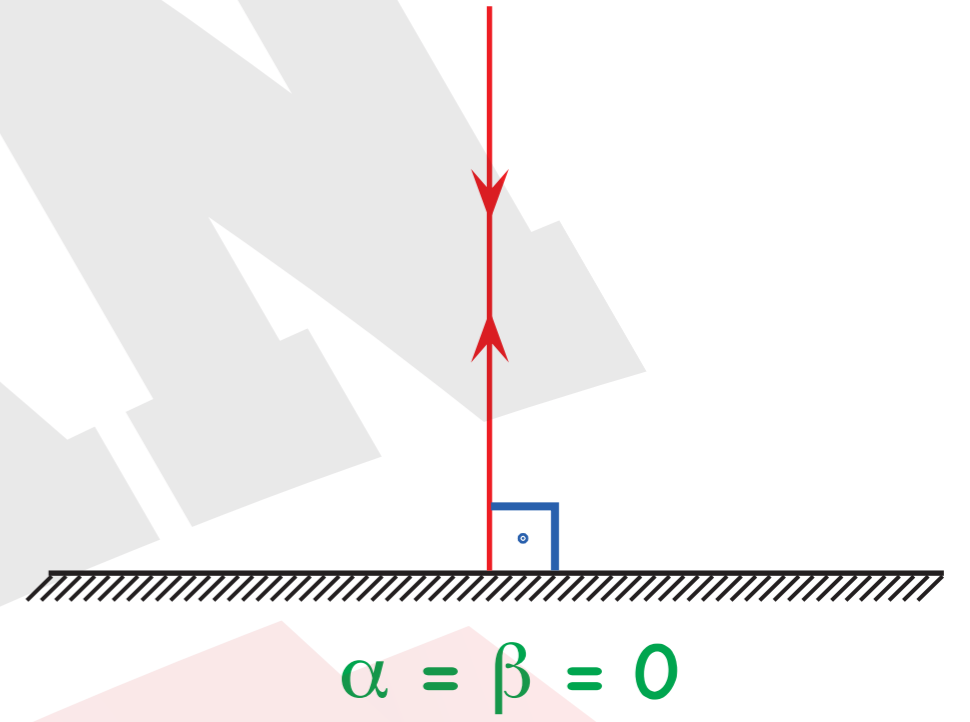
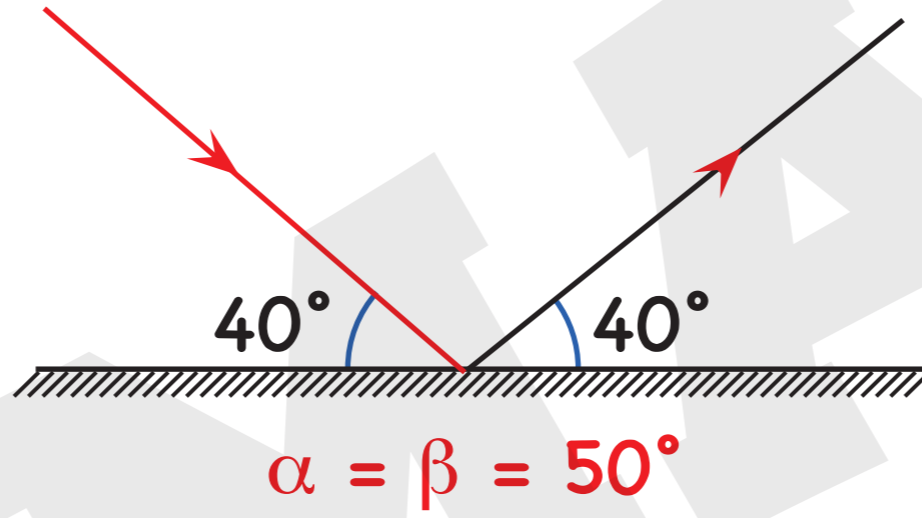
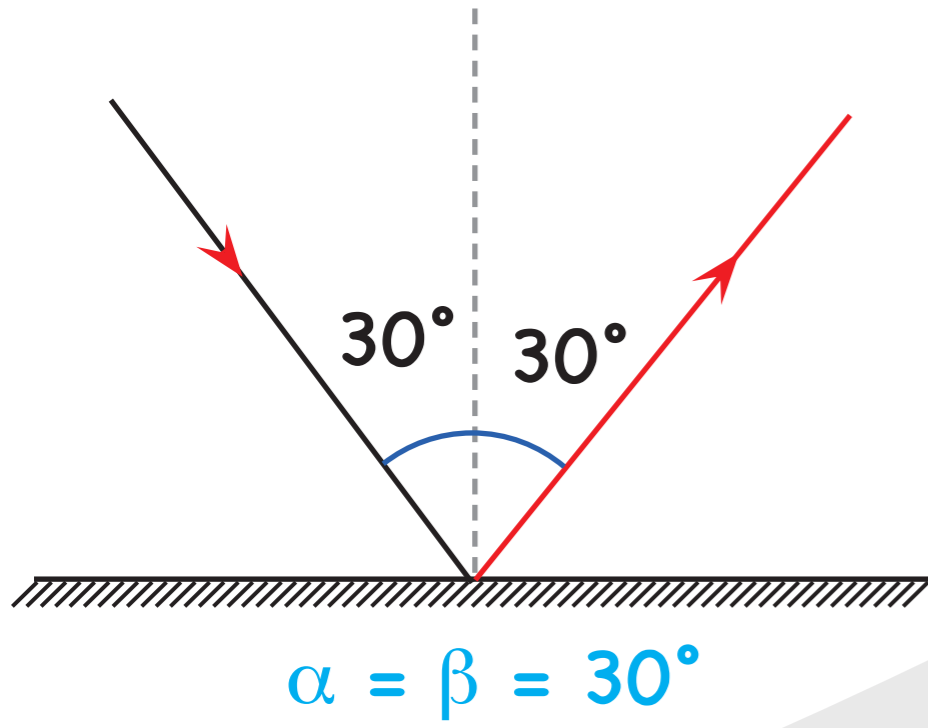
Işık ışınlarının yansıtıcı bir yüzeyle karşılaştığında geldiği ortama geri dönmesi

Yansımada Kanunu

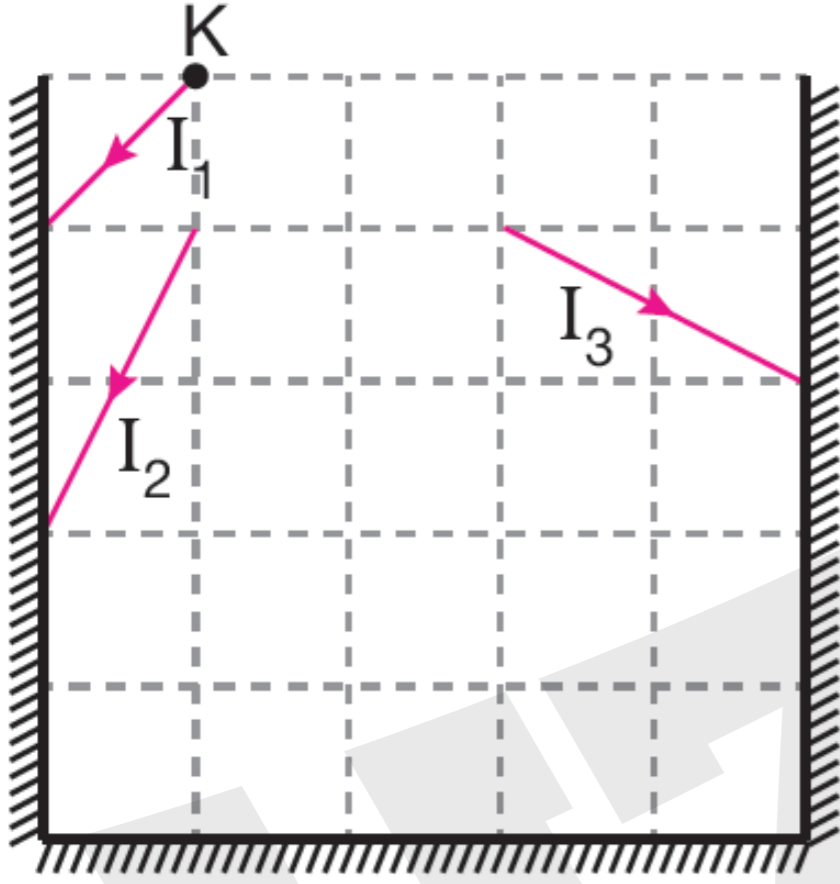
Gelme açısı = Yansımada açısı

$$\alpha = \beta$$

Örnek:

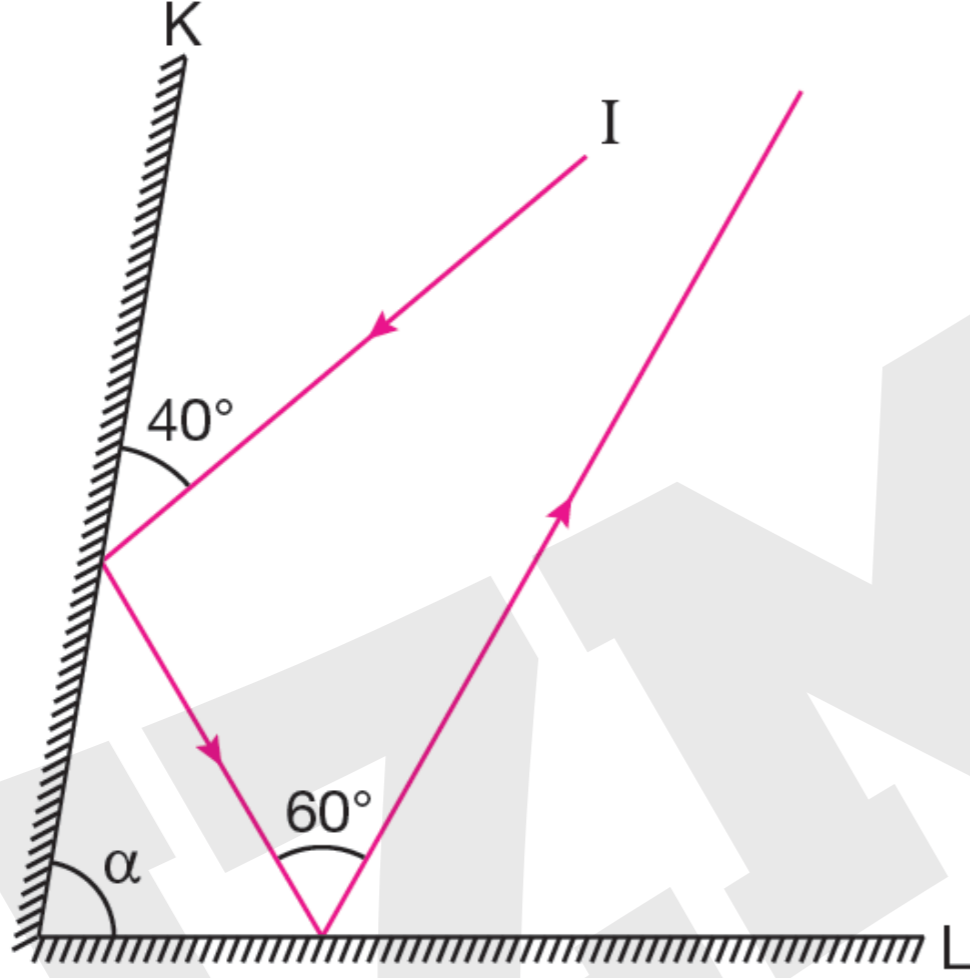

Eşit bölmeli düzleme şekildeki gibi yerleştirilen düzlem aynalardan oluşan sisteme şekildeki gibi I_1 , I_2 ve I_3 ışınları gönderiliyor.

Buna göre, bu ışıklardan hangileri aynalardaki yansımalar sonucunda K noktasından geçer?

- A) Yalnız I_1 B) Yalnız I_2 C) I_1 ve I_2
D) I_2 ve I_3 E) I_1 ve I_3

Örnek:

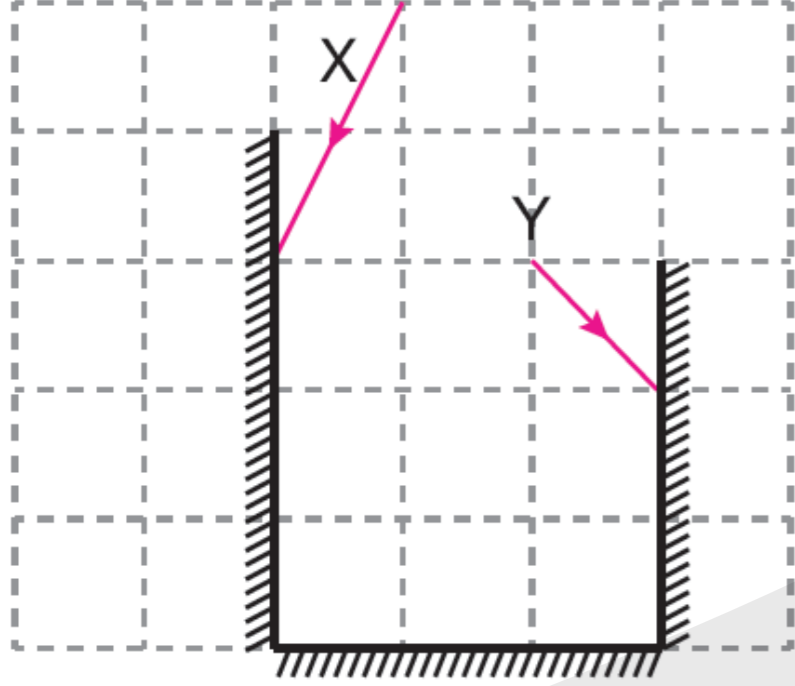
Aralarında α açısı olacak biçimde yerleştirilen K ve L düzlem aynalarından oluşan düzeneğe gönderilen I ışık ışını şekildeki yolu izliyor.

Buna göre, α açısı kaç derecedir?

- A) 80   B) 60   C) 40   D) 20   E) 10

Örnek:

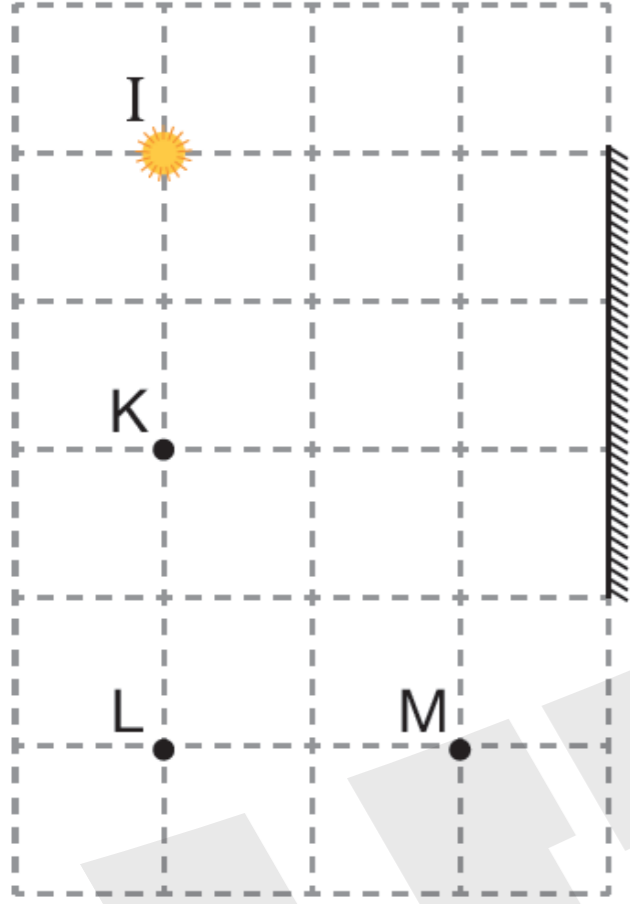

Eşit bölmelendirilmiş düzleme şekildeki gibi yerleştirilmiş düzlem aynaya gönderilen X ve Y ışınları düzlem aynadan n_X ve n_Y defa yansıyarak sistemi terk ediyorlar.

Buna göre n_X ve n_Y aşağıdakilerden hangisine eşittir?

	n_X	n_Y
A)	6	3
B)	3	3
C)	6	4
D)	4	2
E)	4	3

Örnek:

Şekildeki düzende I noktasal ışık kaynağından gönderilen üç ışın aynada yansıdıktan sonra sırasıyla K, L, M noktalarından geçiyor. Bu ışınlardan K noktasından geçen ışınla geleni arasındaki açı θ_K , L'den geçen ışınla geleni arasındaki açı θ_L ve M'den geçen ışınla geleni arasındaki açı θ_M 'dir.

Düzlem eşit bölmeli olduğuna göre θ_K , θ_L , θ_M arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisi gibidir?

A) $\theta_K = \theta_L = \theta_M$

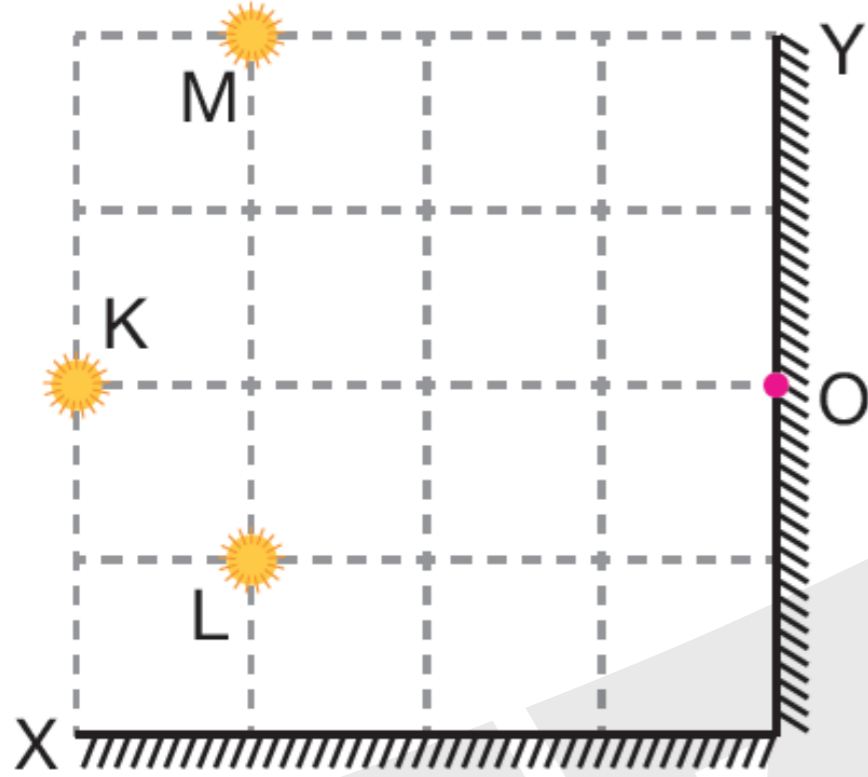
C) $\theta_M > \theta_L > \theta_K$

B) $\theta_K = \theta_L > \theta_M$

D) $\theta_M = \theta_L > \theta_K$

E) $\theta_K > \theta_L > \theta_M$

Örnek:

Eşit bölmelendirilmiş düzleme şekildeki gibi yerleştirilmiş X ve Y aynalarının arasında bulunan noktasal K, L ve M ışık kaynaklarından çıkan ışınlar X aynasında yansdıktan sonra Y aynasında O noktasından yansıma yapmaktadır.

Buna göre, ışınların Y aynasındaki yansıma açıları θ_K , θ_L ve θ_M arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\theta_M > \theta_L = \theta_K$

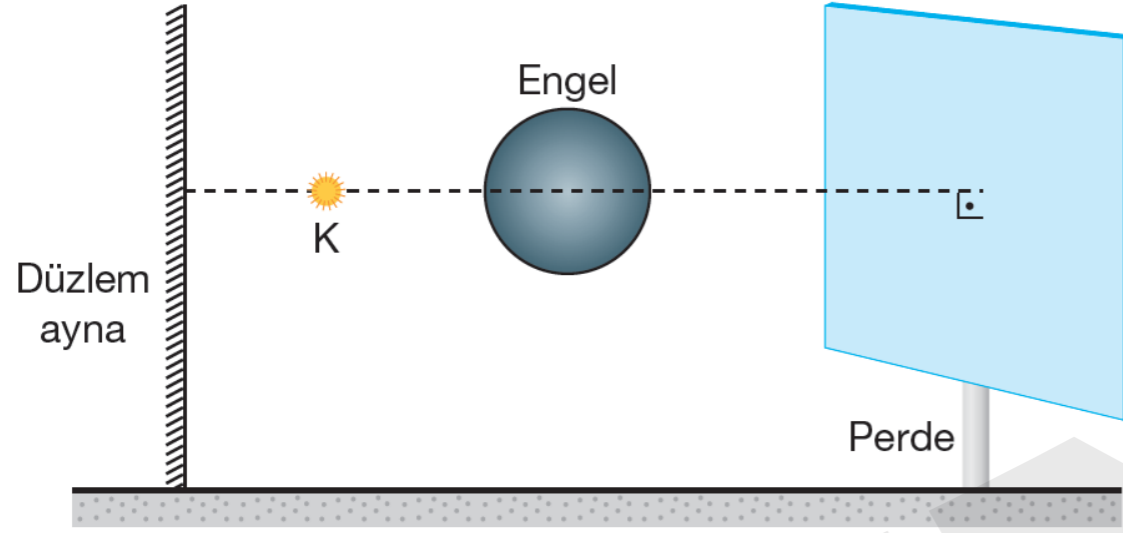
C) $\theta_K = \theta_L > \theta_M$

E) $\theta_M = \theta_K > \theta_L$

B) $\theta_K > \theta_M > \theta_L$

D) $\theta_L > \theta_K = \theta_M$

Örnek:

Noktasal K ışık kaynağı saydam olmayan küresel engel ve düzlem ayna şekildeki gibi perdenin önüne konulunca perde de tam gölge ve yarı gölge oluşuyor.

Buna göre;

- I. Kaynak engеле yaklaştırılırsa, oluşan yarı gölge alanı azalır.
- II. Düzlem ayna kaynaktan uzaklaştırılırsa, tam gölge alanı artar.
- III. Kaynak düzlem aynaya yaklaştırılırsa, tam gölge alanı artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III

B) I ve II

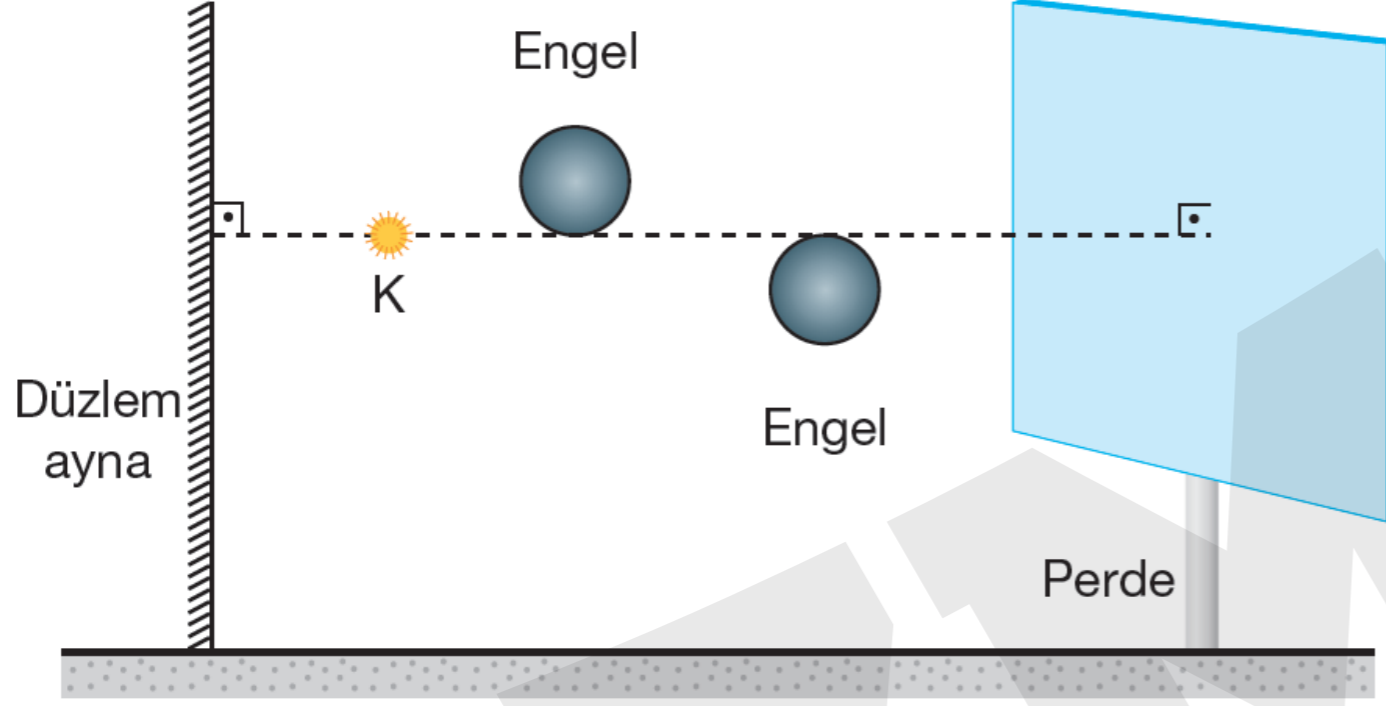
C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

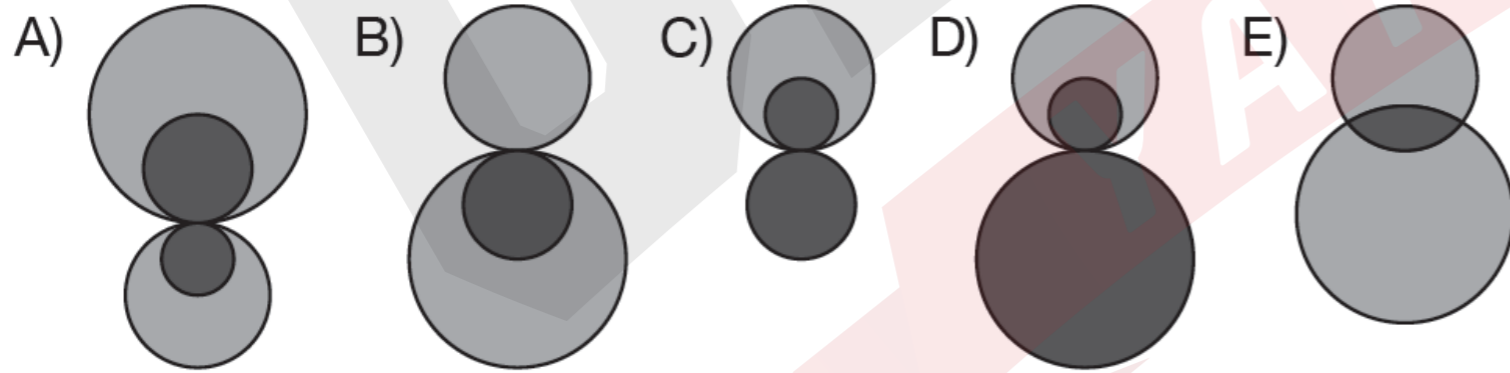

Örnek:

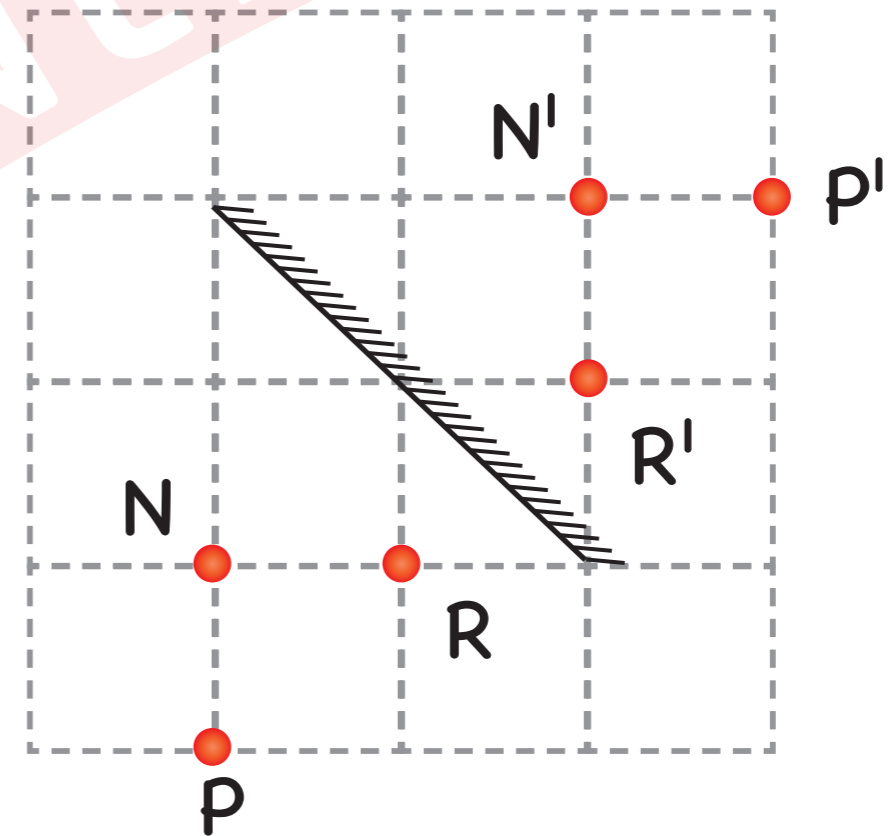
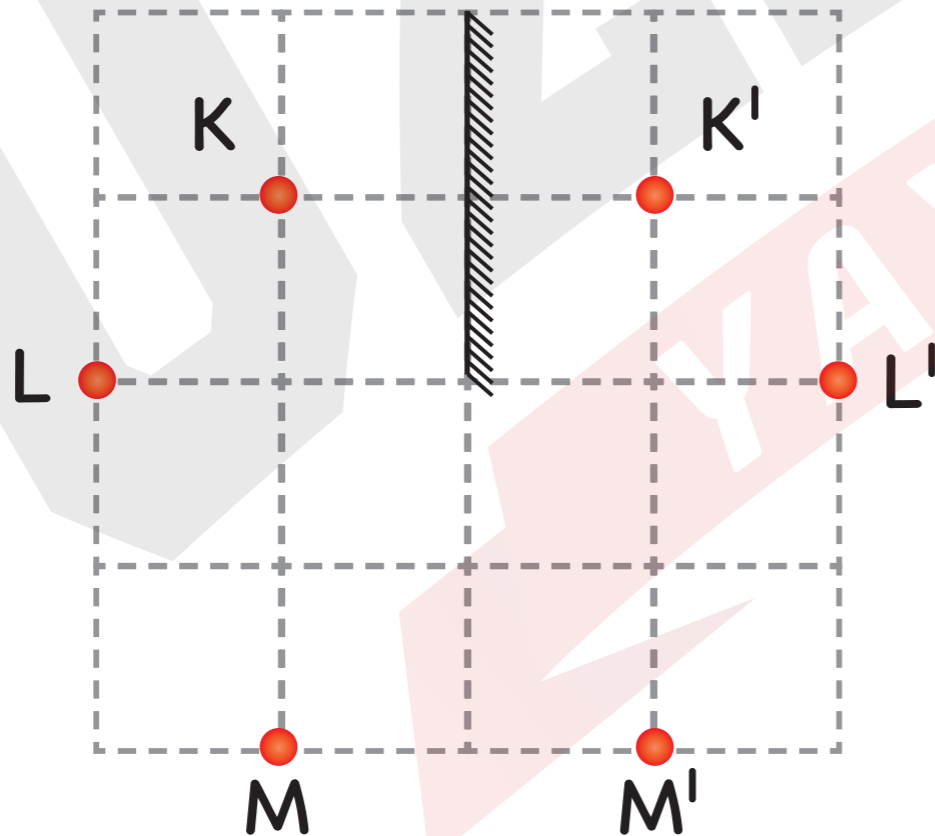
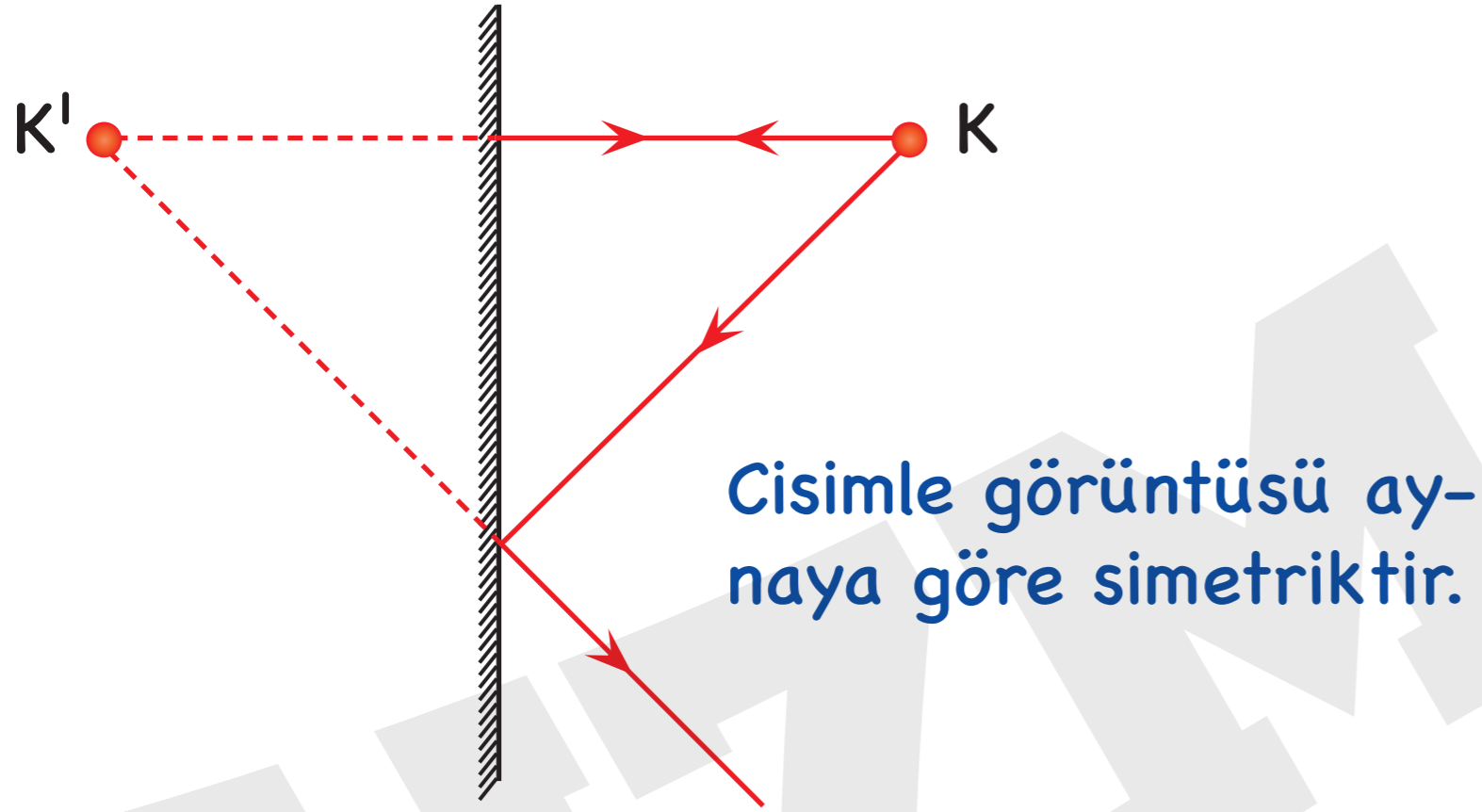

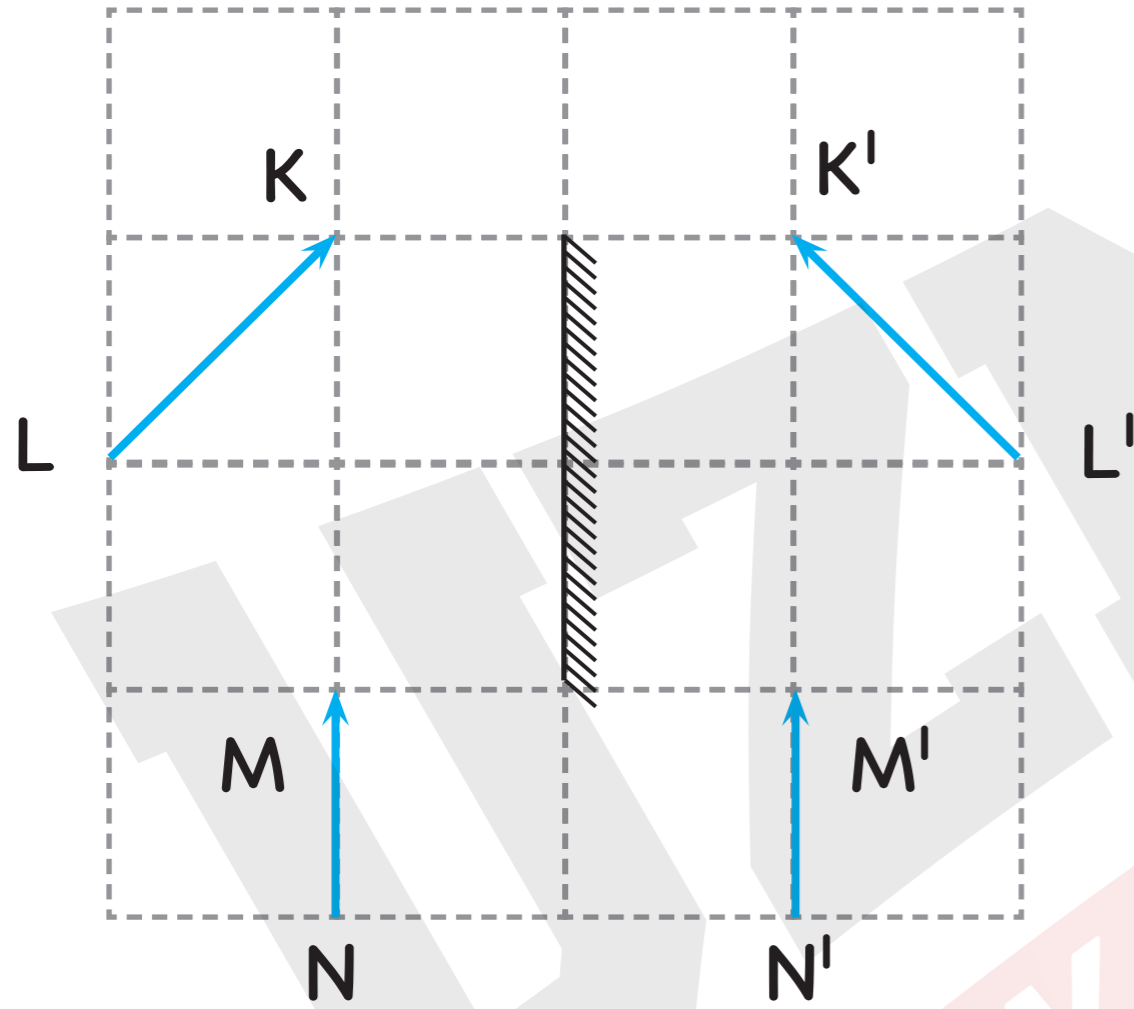
Özdeş iki küresel engel, noktasal ışık kaynağı ve düzlem ayna perde önüne şekildeki gibi yerleştiriliyor.

Buna göre, perde üzerinde oluşan gölge deseni aşağıdakilerden hangisi gibi olur? (●: Tam gölge, ○: Yarı gölge)

Düzlem Aynada Görüntü

Bir cismin düzlem aynadaki görüntüsü

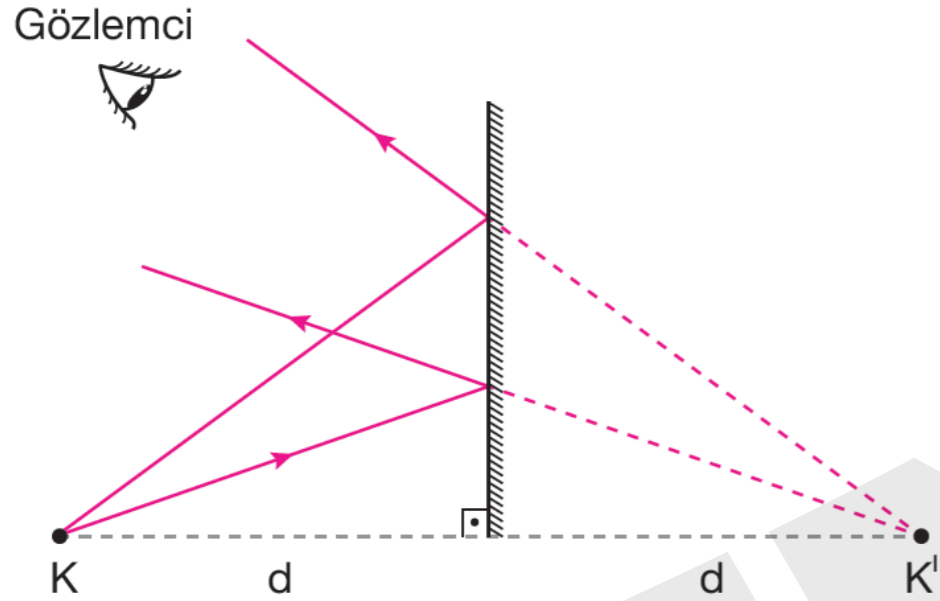
→ sanaldır.

→ cisme göre düzdür.

→ cisimle aynı boydadır.

→ aynaya uzaklığı cismininkine eşittir.

Örnek:

Şekilde düzlem aynaya bakan gözlemci sarı renkte K noktasal cisminin görüntüsünü K' noktasında görüyor.

Gözlemci, K cisminin aynaya uzaklığının K' görüntüsünün aynaya uzaklığına eşit olmasını;

- I. Işığın doğrusal yayılması
- II. Işığın aynaya gelme açısının aynadan yansıma açısına eşit olması
- III. K cisminin renginin sarı olması

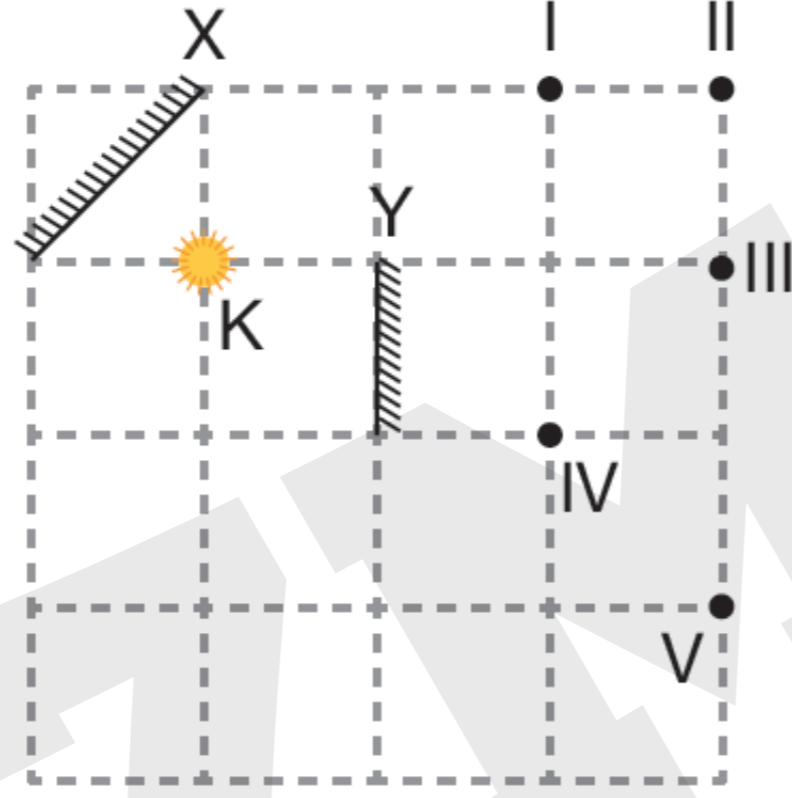
durumlardan hangileri ile açıklayabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I ve II

Örnek:

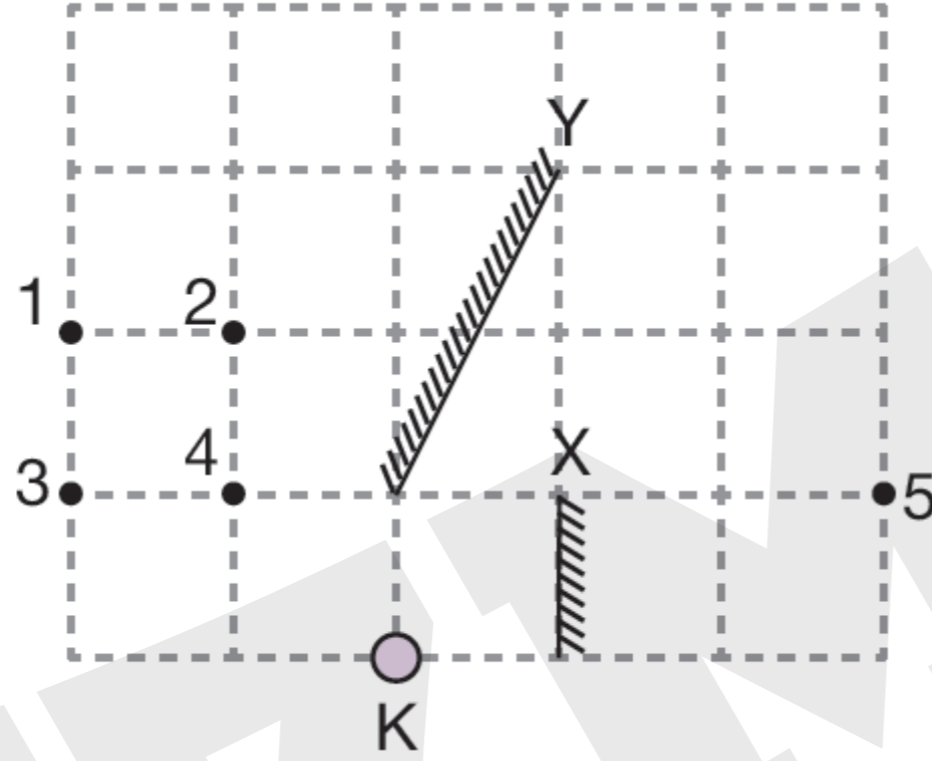

Eşit bölmeli düzleme yerleştirilen X ve Y düzlem aynalarının arasına K noktasal cismi konulmuştur.

K cisminin önce X, sonra Y aynasında oluşan görüntüsü I, II, III, IV ve V ile işaretlenen noktalardan hangisidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Örnek:

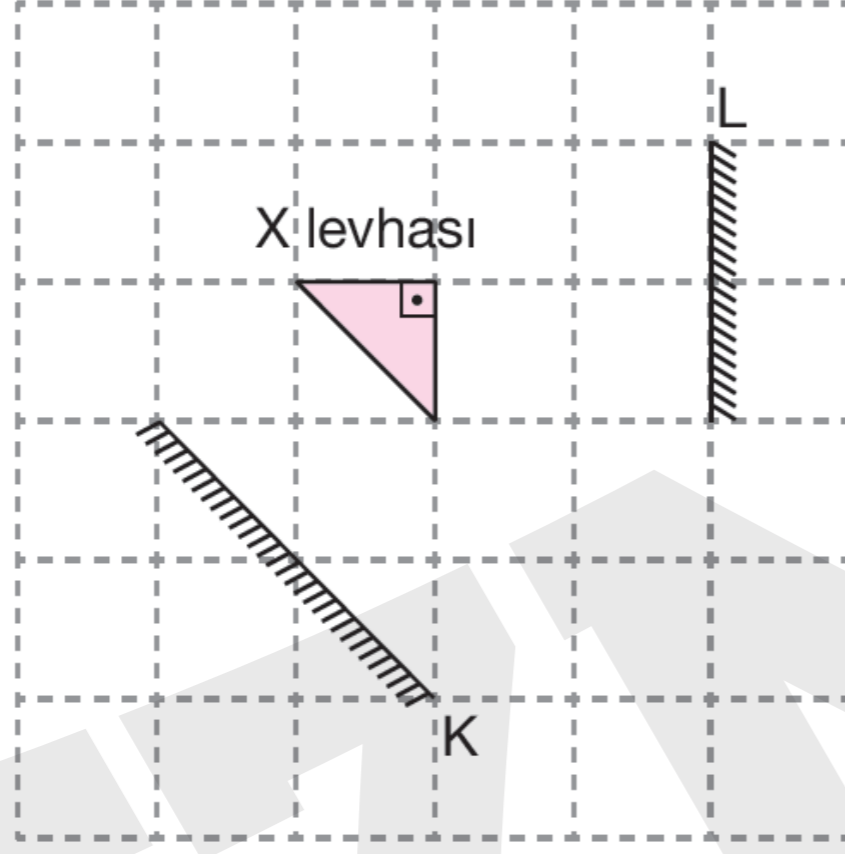

Eşit bölmeli düzleme şekildeki gibi yerleştirilen X ve Y aynalarının arasına K noktasal cisim konuluyor.

K cisminden çıkan ışınlar önce X, sonra Y aynasında yansımaya uğrayarak görüntü oluşturduğuna göre, bu görüntü 1, 2, 3, 4 ve 5 noktalarından hangisindedir?

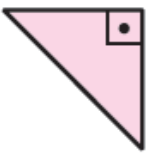

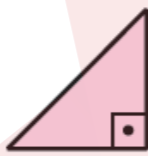
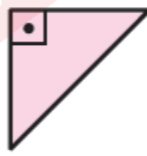
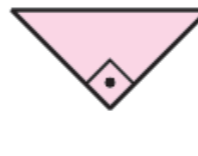
- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

Örnek:

Eşit bölmelendirilmiş düzleme yerleştirilmiş K ve L aynaları arasında şekildeki gibi üçgen biçimindeki X levhası yerleştirilmiştir.

Buna göre, X levhasının önce K, sonra L aynasında oluşan görüntüsü aşağıdakilerden hangisi gibidir?

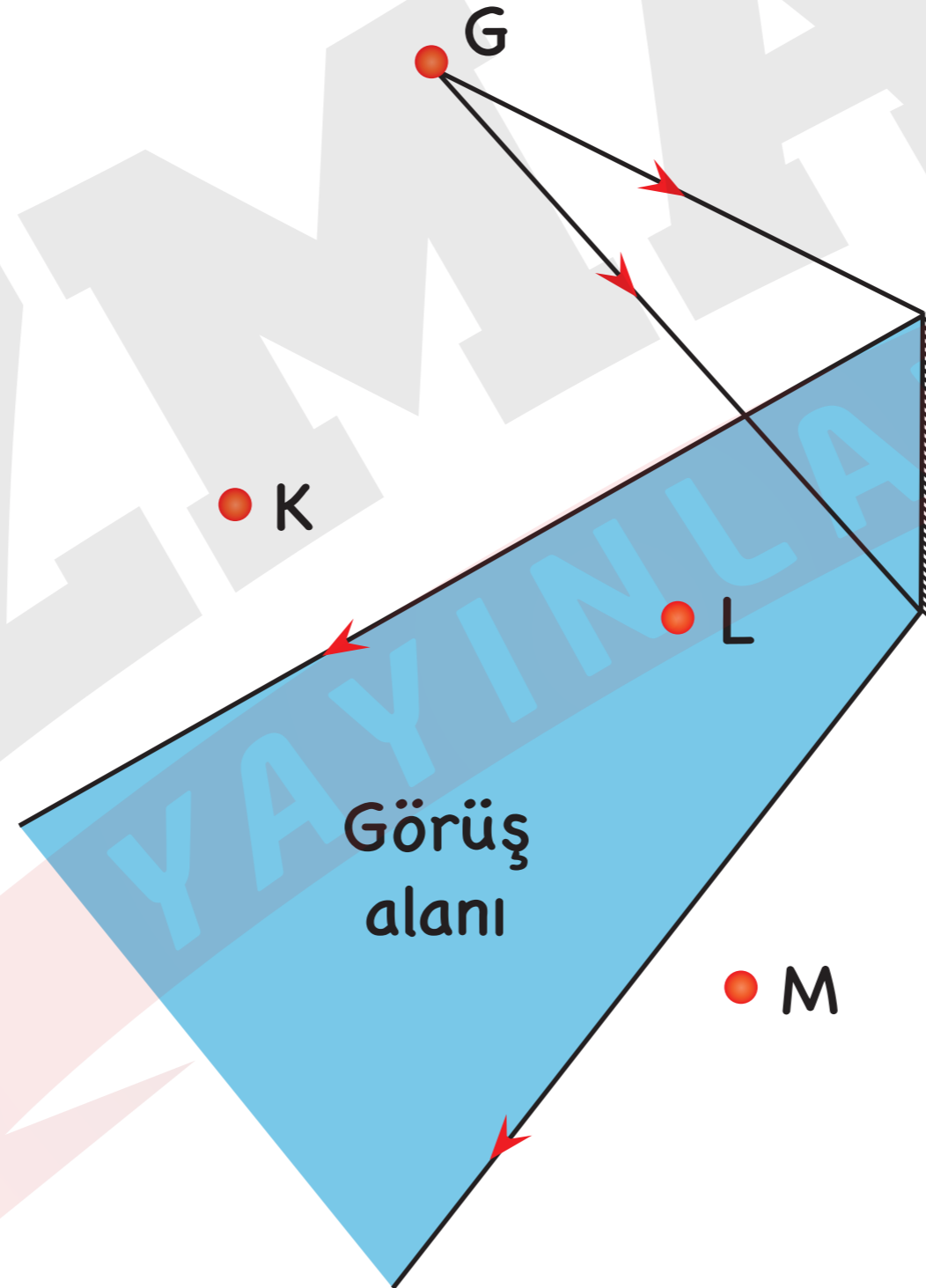
- A) B) C) D) E)

Düzlem Aynada Görüş Alanı

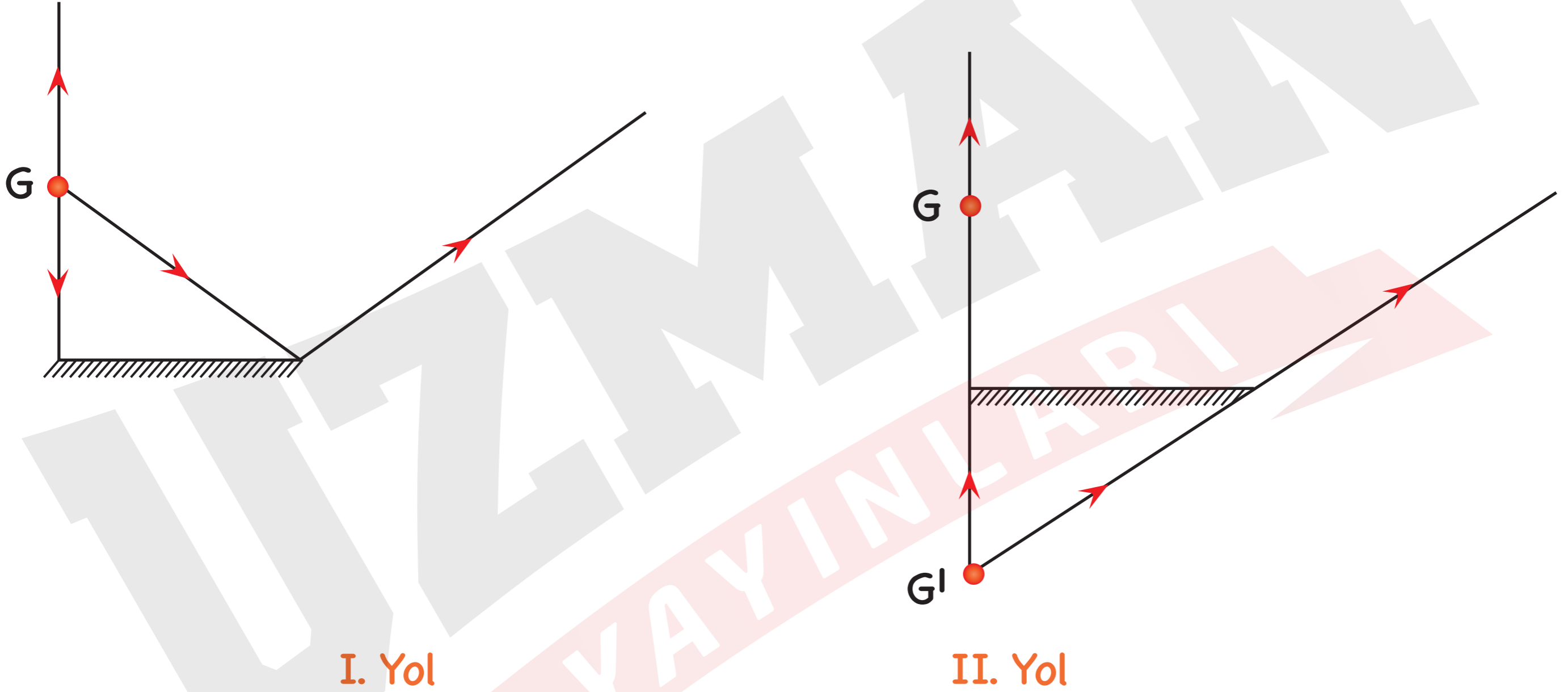
Tyt'de son sekiz yıl hiç soru gelmedi.
Son onbeş yıl iki soru geldi.

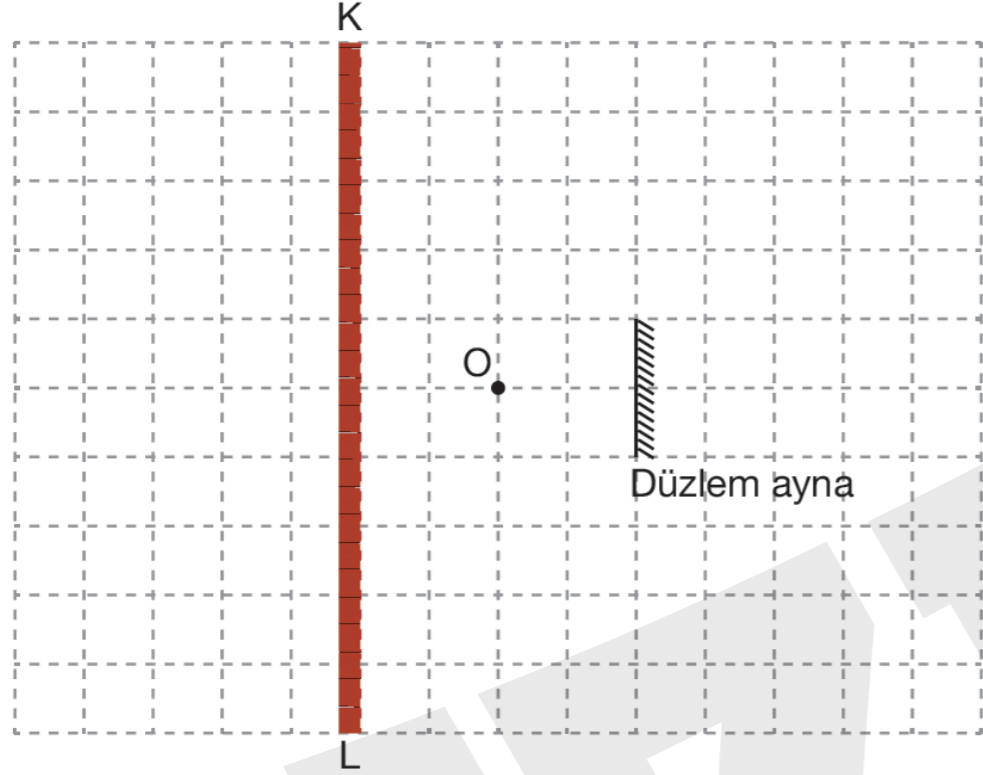
- Düzlem aynaya bakan gözlemcinin aynada görüntüsünü gördüğü bölgeye **görüş alanı** denir.
- G gözlemcisinin görüş alanı taralı bölgedir. G gözlemcisi aynada K ve M'yi göremez, L yi görebilir.

Görüş alanı iki yolla bulunabilir.

Örnek:

Eşit bölmelendirilmiş düzlemdeki KL duvarı ile düzlem ayna arasında O noktasında bulunan Orhan aynaya bakarak KL duvarının tamamını görmek istiyor.

Bunun için;

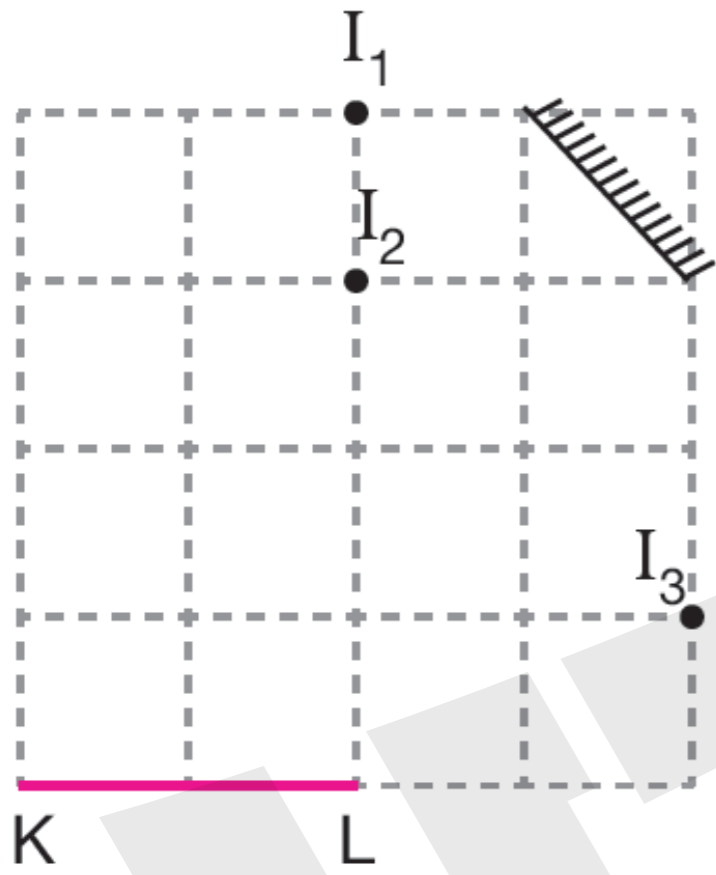
- I. Orhan'ı aynaya bir bölme yaklaştırmak
- II. Aynayı Orhan'a bir bölme yaklaştırmak
- III. Orhan'ı KL duvarına bir bölme yaklaştırmak

işlemlerinden hangileri tek başına yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ya da II   E) II ya da III

Örnek:

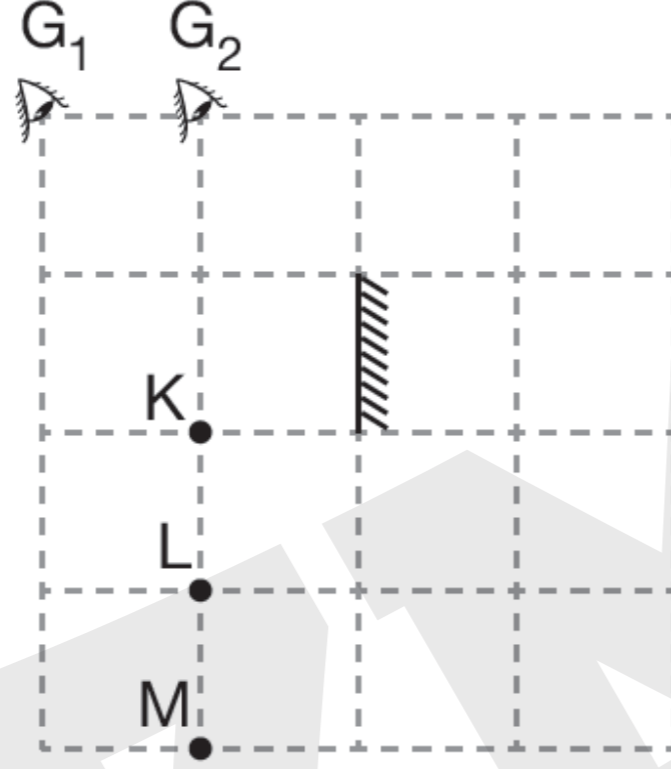
Eşit bölmelendirilmiş düzleme düzlem ayna, KL çubuğu ve bir noktasal kaynak yerleştiriliyor. Noktasal kaynak I_1 , I_2 ve I_3 konumlarına ayrı ayrı konuluyor.

Buna göre, kaynak hangi konumlarda iken aynada yansıyan ışınlar KL çubuğunun tamamını aydınlatır?

- A) Yalnız I_2 B) I_1 ve I_2 C) I_1 ve I_3
D) I_2 ve I_3 E) I_1 , I_2 ve I_2

Örnek:

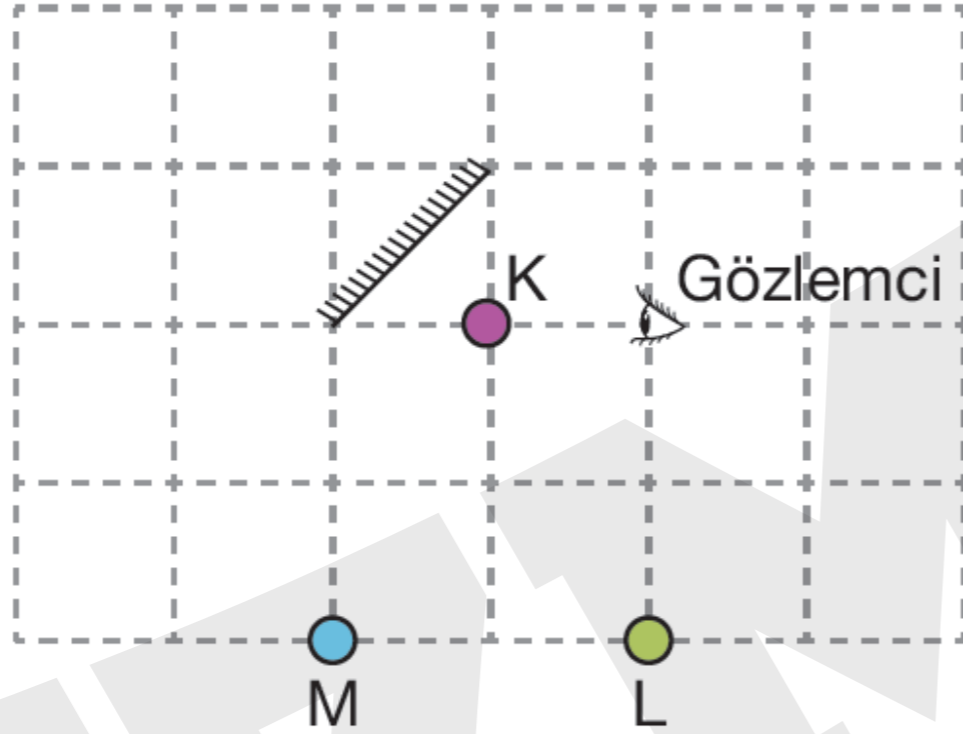

Noktasal K, L ve M cisimleri bir düzlem aynanın önüne eşit bölmeli düzlemde şekildeki gibi konuluyor.

Buna göre, G_1 ve G_2 gözlemcileri hangi cisimlerin görüntülerini birlikte görebilir?

- A) Yalnız K   B) Yalnız L   C) K ve L
D) L ve M   E) K, L ve M

Örnek:

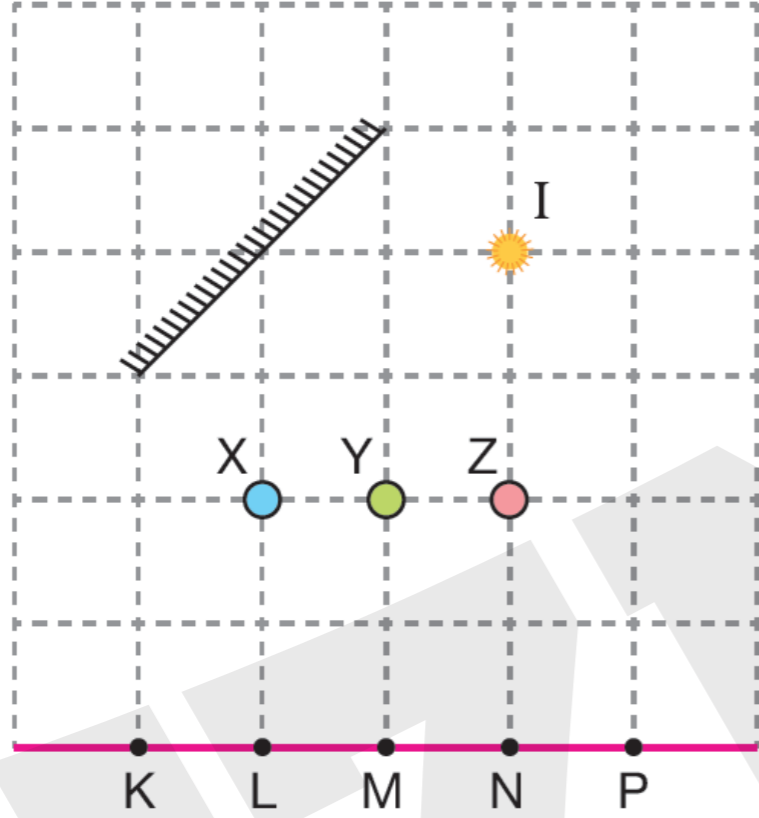

Eşit bölmelendirilmiş şekildeki düzleme düzlem ayna ve saydam olmayan K, L ve M cisimleri yerleştirilmiştir.

Buna göre gözlemci aynaya bakarak K, L ve M cisimlerinden hangilerini görebilir?

- A) Yalnız M   B) Yalnız K   C) M ve L
D) K ve M   E) K, L ve M

Örnek:

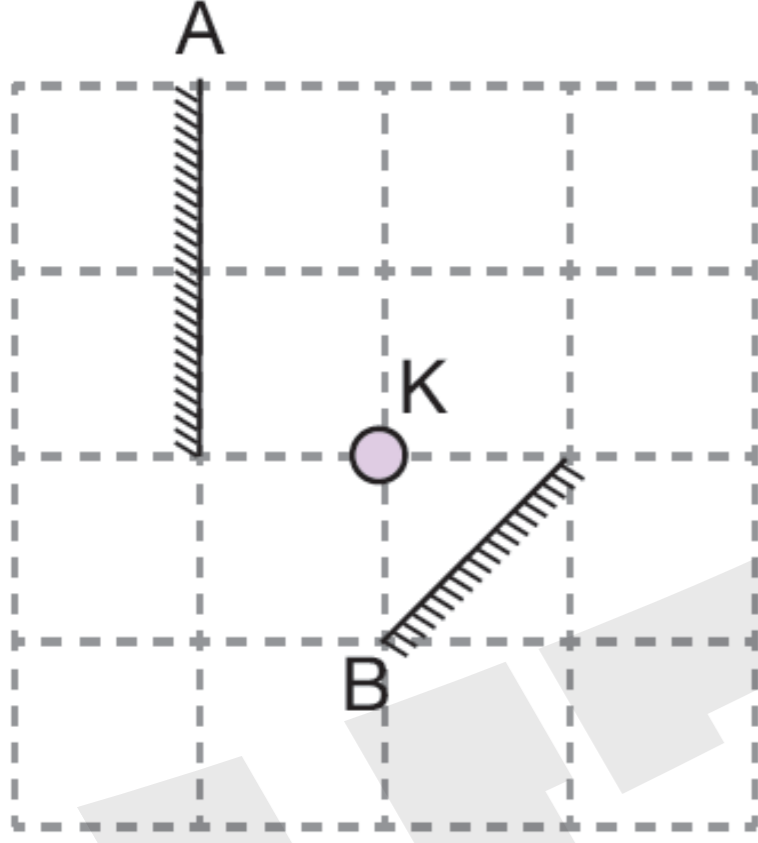

Eşit bölmelendirilmiş düzleme bir düzlem ayna, I ışık kaynağı ve X, Y, Z saydam olmayan cisimleri şekildeki gibi yerleştirilmiştir.

I ışık kaynağından çıkan ışınlar aynada yansıdıktan sonra K, L, M, N ve P noktalarından hangilerine ışık verebilir?

- A) K, L, M ve N   B) L ve P   C) K ve M
D) K, M ve N   E) K, L, M, N ve P

Örnek:

Eşit bölmelendirilmiş düzleme A ve B aynaları şekildeki gibi yerleştirilerek aralarına K cismi konuluyor.

Buna göre, K cisminin aynalarda toplam kaç görüntüsü oluşur?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5   E) 6